IKSAD INSTITUTE
Institute of Economic Development and Social Research

ROMANIAN ACADEMY
National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu"

RebResNet
Science through network
Research Network on Resources Economics and Bioeconomy Association

VI-INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH

August 26-27, 2022 / Bucharest, Romania

National Institute for Economic Research "Costin C. Kiritescu" (INCE), Romanian Academy

ABSTRACTS BOOK

Editors
Prof. Dr. Luminita CHİVU
Assist. Prof. Dr. Mehmet Emin KALGI

ISBN: 978-625-8213-29-4
by IKSAD Publishing House

VI-INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH

26-27 August 2022/ Bucharest, Romania

FULL TEXTS BOOK

Edited by

Assist. Prof. Dr. Mehmet Emin KALGI
Prof. Dr. Luminita CHİVU

by
IKSAD PUBLISHING HOUSE®
All rights of this book belong IKSAD Publishing House
Authors are responsible both ethically and jurisdically
IKSAD Publications – 2022©
https://iksadyayinevi.com/

Issued: 20.09.2022

ISBN: 978-625-8213-38-6

CONFERENCE ID

CONFERENCE TITLE

6th INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH

DATE and PLACE

August 26-27, 2022 / Bucharest, Romania

ORGANIZATION

NATIONAL INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH "COSTIN C. KIRIŢESCU" (INCE),
ROMANIAN ACADEMY
IKSAD- INSTITUTE OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND SOCIAL RESEARCHES

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Luminiţa Chivu
Head of Conference
Ph.D.habil. Jean Vasile ANDREI
Member of Organizing Committee
ES. Dr. Mile Vasic
President, Member of Organizing Committee
Mihaela OPREA
Member of Organizing Committee
Mihaela VLĂDESCU
Member of Organizing Committee
Carmen Adriana GHEORGHE
Member of Organizing Committee
Dr. Alexandru SIN – SCHNEIDER
Member of Organizing Committee
Prof. Muhittin ELİAÇIK
Member of Organizing Committee
Prof. Dr. Kinga Flaga-Gieruszyńska
Member of Organizing Committee
Prof. Muntazir MEHDI
Member of Organizing Committee
Prof. Dr. Sevi OZ
Member of Organizing Committee
Assoc. Prof. Dr. Jose R. Hernandez-Carrion
Member of Organizing Committee
Dr. Elvira NURLANOVA
Member of Organizing Committee
Elena MAGLIO
Member of Organizing Committee
Elvan CAFAROV
Member of Organizing Committee
Assist. Prof. Dr. Mehmet Emin KALGI
Coordinator

NUMBER of ACCEPTED PAPERS~266
NUMBER of REJECTED PAPERS~51

PARTICIPANTS COUNTRIES

Romania (25), Türkiye (132), Serbia (2), Albania (3), Algeria (4), Austria (1), Azerbaijan (17), Bosnia and Herzegovina (1), Brazil (3), Bulgaria (7), Turkish Republic of Northern Cyprus (1), England (2), Ethiopia (1), Hungary (1), India (16), Indonesia (4), Israel (1), Italy (1), Iran (2), Iraq (6), Jordan (1), Kazakhstan (2), Kyrgyzstan (1), Macedonia (1), Malaysia (1), Mexican (1), Moldova (1), Nigeria (4), Pakistan (2), Philippines (2), Poland (1), Portugal (4), Saudi Arabia (5), Scotland (1), South Africa (1), Taiwan (1), Tunisia (1), United Arab Emirates (1), United States of America (2), Vietnam (1), Others (2).

**Double blinded evaluation process*

SCIENTIFIC COMMITTEE BOARD

Lucian Liviu ALBU
Academician, Romanian Academy, Romania

Valeriu IOAN-FRANC
Coresponding member, Romanian Academy, Romania

George GEORGESCU
Deputy Director, National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu", Romania

Valentina VASILE
Director, Institute of National Economy

Sorin CACE
Deputy Director, Research Institute for Quality of Life, Romania

Jean Vasile ANDREI
Senior Researcher, National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu", Romania

Vasile PREDA
Senior Researcher, National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu", Romania

Tianming GAO
Prof. Dr., School of Economics and Management, Harbin Engineering University, China

Vasilii EROKHIN
Dr., School of Economics and Management, Harbin Engineering University, China

Eglantina HYSA
Epoka University, Department of Economics, Albania

Silvius STANCIU
Professor, Vice-rector, Dunarea de Jos University of Galaţi, Galati, Romania

Željko VAŠKO
Professor, Vice Dean for Scientific Research and International Cooperation, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Ignacio DE LOS RIOS CARMENADO
Director, GESPLAN, Politechnic University of Madrid, Spain

Donatella PRIVITERA
Full Professor, University of Catania, Italy

Teodor SEDLARSKI
Professor, Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

Mile VASIC
Dr., President, European Marketing and Management Association

Manole COJOCARU
Prof. Dr., Titu Maiorescu University

Kimboula NKAYA
Prof. Dr., Marien Ngouabi University

Sopio TAVADZE
Associate Professor, Batumi Art Teaching University

Tamilla ALIYEVA
Assoc. Prof. Dr., Dokuz Eylül University

Maia MANCHKHASHVILI
Assoc. Prof. Dr., Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University

Mehmet Emin KALGI
Assist. Prof. Dr., Ardahan University

Ömer ERDIMEZ
Assist. Prof. Dr., Adıyaman University

Jonel SUBIC
Director, Institute of Agricultural Economics, Belgrade, RS Serbia

Jovan ZUBOVIĆ
Director of the Institute of Economic Sciences, Belgrade, RS Serbia

Violeta SIMA
Petroleum-Gas University of Ploiesti, Faculty of Economic Sciences, Romania

Ileana GHEORGHE
Petroleum-Gas University of Ploiesti, Faculty of Economic Sciences, Romania

Kinga FLAGA-GIERUSZYŃSKA
Prof. Dr., University of Szczecin, Poland

Aleksandra KLICH
Prof. Dr., University of Szczecin, Poland

Okkes KESİCİ
Assoc. Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy University

Abdussalam Ali AHMED
Asst. Prof . Dr., Bani Waleed University

Vedat AKMAN
Assist. Prof. Dr., Beykent University

VI-International European Conference on Interdisciplinary Scientific Research

August 26-27, 2022 / Bucharest, Romania

National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu"

IKSAD INSTITUTE
Institute of Economic Development and Social Research

ROMANIAN ACADEMY
National Institute for Economic Research "Costin C. Kiriţescu"

RebResNet
Research Network on Resources Economics and Bioeconomy Association

Conference Program

Online & in Person

Meeting ID: **870 1173 9049**
Passcode: **060606**

zoom

Participant Countries: Romania (25), Türkiye (128), Serbia (2), Albania (3), Algeria (4), Austria (1), Azerbaijan (17), Bosnia and Herzegovina (1), Brazil (3), Bulgaria (7), Turkish Republic of Northern Cyprus (1), England (2), Ethiopia (1), Hungary (1), India (16), Indonesia (4), Israel (1), Italy (1), Iran (2), Iraq (6), Jordan (1), Kazakhstan (2), Kyrgyzstan (1), Macedonia (1), Malaysia (1), Mexican (1), Moldova (1), Nigeria (4), Pakistan (2), Philippines (2), Poland (1), Portugal (4), Saudi Arabia (5), Scotland (1), South Africa (1), Taiwan (1), Tunisia (1), United Arab Emirates (1), United States of America (2), Vietnam (1), Others (2).

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- Online sunum yapabilmek için **https://zoom.us/join** sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler - TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- Zoom'da ekran paylaşma özelliğini kullanabilmelisiniz.
- Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir.
- Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır.

Important, Please Read Carefully

- To be able to attend a meeting online, login via **https://zoom.us/join** site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

***

Zoom'a giriş yapmadan önce lütfen örnekteki gibi salon numaranızı, adınızı ve soyadınızı belirtiniz
Before you login to Zoom please indicate your hall number, name and surname

exp. H-5, Gamze ÖZTÜRK

ONLINE PRESENTATIONS

26.08.2022, Session-2, Hall-4

Bucharest Local Time	Ankara Local Time
13 00 : 15 30	13 00 : 15 30

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Uğur DURAN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Ferhan ŞOLA ERDURAN Hivda AYDOĞAN	Gazi University Gazi University	SR-FUZZY SOFT SETS
Assoc. Prof. Dr. Uğur DURAN Prof. Dr.Mehmet AÇIKGÖZ	İskenderun Technical University Gaziantep University	ON HERMITE-BELL BASED EULER POLYNOMIALS OF ORDER α
Assoc. Prof. Dr. Uğur DURAN Prof. Dr.Mehmet AÇIKGÖZ	İskenderun Technical University Gaziantep University	ON GOULD-HOPPER BASED FULLY DEGENERATE TYPE2 POLY-GENOCCHI POLYNOMIALS WITH A Q-PARAMETER
Gökhan TAŞKIN Prof. Dr. Gökhan AKSOY	İnönü University İnönü University	WHAT ARE TEACHERS' EXPECTATIONS ABOUT TEACHING PROFESSIONAL LAW REGULATIONS?
Gökhan TAŞKIN Prof. Dr. Gökhan AKSOY	İnönü University İnönü University	EXAMINATION OF THE OUTCOMES IN THE SCIENCE CURRICULUM ACCORDING TO THE SKILLS IN THE CURRICULUM
Prof. Dr. Fatih AYDIN Dr. Esengül DOĞRU	Karabük University Karabük University	EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC ON ACCOMMODATION BUSINESSES (DATÇA EXAMPLE)
Prof. Dr. Fatih AYDIN Prof. Dr. Osman ÇEPNİ	Karabük University Karabük University	USE OF GENERAL EDUCATIONAL PRINCIPLES IN GEOGRAPHY LESSONS
Almaz Ismayılova Talat	Republic Seismological Service Centre Within The Academy of Sciences of Azerbaijan	THE ASSESSMENT OF ACTIVE GEODYNAMIC PROCESSES BY QRAVIMAGNITOMETIC METHOD (THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN , THE SOUTHERN ZONE OF BIG CAUCASUS)
Aliyeva Leyla Elkhan	Sumgait State University	CONFLICTS IN THE CAUCASUS
Aliyeva Leyla Elkhan	Sumgait State University	DESTROYED MONUMENTS OF KARABAKH
Associate Professor Nasirli Nasirulla	Azerbaijan Tourism and Management University	ACADEMIC STAFF OF THE MODERN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİ NELERDİR?

WHAT ARE TEACHERS' EXPECTATIONS ABOUT TEACHING PROFESSIONAL LAW REGULATIONS?

Gökhan TAŞKIN

Ph.D. Student., İnönü University, Institute of Educational Sciences, Department of Science Education.

ORCID NO: 0000-0003-1858-7084

Gökhan AKSOY

Prof. Dr., İnönü University, Faculty of Education, Department of Mathematics and Science Education.

ORCID NO: 0000-0002-2822-9419

ÖZET

Öğretmenlik Meslek Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde öğretmenlik mesleği ile ilgili düzenlenen ilk özel kanundur. Kanun, 14 Şubat 2022 tarihinde resmi gazetede yayımlanmıştır. Düzenlenen meslek kanunu ile ilgili yapılan düzenlemeler ile ilgili kamuoyu tartışmalar devam etmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı 2022 yılında yayımlanan öğretmenlik mesleki kanununa ilişkin öğretmenlerin beklentilerini ortaya koymaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden çoklu durum çalışma desenine göre tasarlanmıştır. Çalışmanın çalışma grubunu, maksimum çeşitlilik örneklem yöntemi ile seçilmiş 14 öğretmen oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenler sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılmasını, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik için istenilen mesleki kıdemin kısaltılmasını beklemktedirler. Katılımcılar öğretmenlik meslek kanunu düzenlemesinin adaletsizlik oluşturacağını belirtmişlerdir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlik meslek kanununun yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik Meslek Kanunu, Beklentiler, İçerik Analizi

ABSTRACT

The Teaching Profession Law is the first private law on the teaching profession in the history of the Republic of Turkey. The law was published in the Official Gazette on February 14, 2022. Public debates about the regulations made regarding the regulated professional law continue. In this direction, the aim of the study is to reveal the expectations of teachers regarding the teaching profession law published in 2022. The study was designed according to the multiple case study pattern, which is one of the qualitative research methods. The study group of the study consists of 14 teachers selected by the maximum diversity sampling method. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the study. In

the study, the data were analyzed with content analysis. According to the findings obtained from the study, teachers expect contract teaching to be abolished and the professional seniority required for specialist teaching and head teacher to be shortened. Participants stated that the regulation of the teaching profession law would create injustice. According to the results obtained from the study, it is recommended to reorganize the teaching profession law.

Keywords: Teaching Profession Law, Expectations, Content Analysis

GİRİŞ

Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin tanımı ilk olarak 14/6/1973 tarihinde kabul edilen ve 24/6/1973 tarihinde resmi gazetede yayınlanan ve Türk Milli Eğitiminin genel amacını kapsayan 1739 Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yapılmıştır. Kanunda ''öğretmenlik eğitim öğretim ve yönetim hizmetleri görevlerini üzerine alan özel ihtisas mesleği'' olarak tanımlanmıştır. Ancak öğretmenliğin özlük hakları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında ele alınmaktadır. Öğretmenlik mesleğine ilişkin özel kanun ise 14 Şubat 2022 tarihinde yayınlanan 7354 Sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu'dur. Öğretmenlik meslek kanunun düzenlemesinde kariyer basamakkları düzenlemesine ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Kanundaki kariyer basamağı düzenlemesine ilişkin düzenlemeler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Düzenleme	**7354 Sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu**
Kariyer Basamakları	Öğretmen Uzman Öğretmen Baş Öğretmen
Yazılı Sınava Girme Şartları (Uzman Öğretmenlik)	On yıl hizmet süresi (yöneticilik ve adaylık süreci dâhil) Uzman öğretmenlik eğitim programı (180 Saat) Kademenin durdurulması cezası almamış (ya da özlük dosyasından cezası silinenler Mesleki gelişim alanlarında öngörülen çalışmaları tamamlama
Yazılı Sınava Girme Şartları (Başöğretmenlik)	On yıl uzman öğretmenlik hizmet süresi Başöğretmenlik eğitim programı (240 Saat) Kademenin durdurulması cezası almamış (ya da özlük dosyasından cezası silinenler) Mesleki gelişim alanlarında öngörülen çalışmaları tamamlama
Değerlendirme (100 puan)	Sınav Puanı (%100)
Ölçüt	70 puan

Tablo 1'de görüldüğü üzere öğretmenlik meslek kanunu kariyer planlaması düzenlemesinde öğretmenlik mesleği üç tür kariyer basamağına ayrılmıştır. Öğretmenlerin uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik yazılı sınava girme şartı bulunmaktadır. Öğretmenler yazılı sınava girmek

için uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik eğitim programlarını tamamlamış olmak, kademenin durdurulması cezası almamış olmak şartlarınıtaşımış olması gerekir.

Öğretmenlik meslek kanunu Cumhuriyet tarihinde öğretmenlik mesleğine yönelik düzenlenen ilk kanundur. Kanunun paydaşların beklentilerini karşılayıp karşılamadığının ortaya çıkması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı 2022 yılında yayımlanan öğretmenlik mesleki kanununa ilişkin öğretmenlerin beklentilerini ortaya koymaktır. Öğretmenlik meslek kanunundan öğretmenlerin mevcut düzenlemelere ilişkin beklentilerini ve kanununda yer almayan düzenlemelere ilişkin beklentilerini ortaya koymak araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden iç içe geçmiş çoklu durum çalışma desenine göre tasarlanmıştır. Bu desen türünde bir öncekine benzer bir biçimde birden fazla durum söz konusudur. Ancak ele alınan veya araştırmaya dâhil edilen her bir durum, kendi içinde çeşitli alt birimlere ayrılarak çalışılabilir. Bu yolla durumlar arasında bir karşılaştırma yapmak mümkündür (Şimşek &Yıldırım, 2018)

Çalışma Grubu

Çalışmanın grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubu maksimum çeşitlilik örneklem türü kullanılmıştır. Çalışmada örneklemden katılımcılar seçilirken eğitim durumu, okul yöneticiliği, görev yeri, branş, mesleki kıdem değişkenlerinin çeşitlilik oluşturacak şekilde seçimi yapılmıştır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. *Çalışma grubunun demografik özellikleri*

	Eğitim Durumu	**Yöneticilik**	**Görev Yeri**	**Branş**	**Mesleki Kıdem**
Ö1	Lisans	Hayır	İl	Fen Bilimleri	21 yıl
Ö2	Lisans	Hayır	İlçe	Matematik	14 yıl
Ö3	Y.Lisans	Hayır	İlçe	Türkçe	8 yıl
Ö4	Lisans	Hayır	İlçe	Din Kültürü	13 yıl
Ö5	Lisans	Hayır	Köy	Sosyal Bilgiler	4 yıl
Ö6	Lisans	Evet	İlçe	Fen Bilimleri	9 yıl
Ö7	Doktora	Hayır	İl	Matematik	11 yıl
Ö8	Lisans	Evet	İlçe	Rehberlik	3 yıl
Ö9	Lisans	Evet	İlçe	Özel Eğitim	4 yıl

Ö10	Lisans	Hayır	Köy	Sınıf Öğretmenliği	2 yıl
Ö11	Lisans	Evet	Köy	Sınıf Öğretmenliği	9 yıl
Ö12	Lisans	Hayır	İl	Sınıf Öğretmenliği	17 yıl
Ö13	Y.Lisans	Hayır	İlçe	Matematik	7 yıl
Ö14	Lisans	Hayır	İlçe	İngilizce	4 yıl

Veri Toplama Araçları

Öğretmen meslek kanunu hakkında öğretmenlerin beklentilerini almak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması aşamasında öğretmenlik meslek kanunu incelenmiş ve hedef kitle ile ön görüşmeler yapılmış ve görüşme için taslak bir form oluşturulmuştur. Görüşmelerde katılımcılara öğretmenlik meslek kanununa ilişkin şu sorular sorulmuştur:

1.Size göre kariyer basamakları ile ilgili nasıl bir düzenleme yapılmalıdır?

2. Hangi düzenlemelerin kaldırılmasını veya revize edilmesini önerirsiniz?

3.Kariyer basamakları ile ilgili yapılan düzenlemeler beklentilerinizi karşıladı mı? Hayırsa niçin?

Veri Analizi

Araştırmanın nitel kısmında çalışmanın inandırıcılığını artırmak amacıyla öğretmenler ile öğretmenlik meslek kanunu hakkında derinlemesine görüşmeler yapılmış ve görüşler teyit edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilere içerik analizi yapılmıştır. Çalışmada nitel kısmının aktarılabilirliği ise katılımcı çeşitliliği ve ayrıntılı olarak betimleme ile sağlanmıştır. Ayrıntılı betimlemenin bir gereği olarak bulgular kodlama ve kaynak sayıları belirtilerek grafik ve şekiller haline getirilmiştir. İçerik analizi kapsamında ilk önce veriler kodlanmış, kodlanan veriler aracılığıyla temalar elde edilmiş ve temalar ve kodlar düzenlenmiştir sonra elde edilen bulgular tanımlanmış ve yorum yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Analiz sürecinde elde edilen kod ve temalar her iki araştırmacı tarafından karşılaştırılarak tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca yapılan kodlamalar ve oluşturulan temalar tutarlılık incelemesi yapılmak üzere iki uzmana gönderilmiştir. Yapılan analizler incelendiğinde, iki kişinin yaptığı 31 kod ve tema analizden 26'inin aynı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması ise Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlik formülüne göre; Uzlaşma Yüzdesi = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)x100 formülü ile yapılmıştır. Görüş birliğine %81 oranında görüş birliğine varılmıştır. Alınan dönütler doğrultusunda kodlamalar düzenlenmiştir. Araştırmada katılımcıların gerçek isimleri kullanılmamış ''Ö'' şeklinde kodlanmıştır.

BULGULAR

Katılımcılara öğretmenlik meslek kanunu ile ilgili beklentilerine yönelik ilk olarak ‘*’Size göre Öğretmenlik Meslek Kanunu’nda öncelikli hangi konular üzerinde düzenlemeler yapılması gerekmektedir?*’’ sorusu yöneltilmiştir. Konu ile ilgili elde edilen bulgular kod ve temalar halinde Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. *Öğretmenlik Meslek Kanunda üzerinde durulması gereken düzenlemeler*

Tema	Kod	
Kanunda Olmayan Düzenlemeler	Sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılmalı	Ö1, Ö4, Ö7
	Aile Birliğinin Sağlanması	Ö10, Ö14
	Ekonomik düzenlemeler yapılmalı	Ö3, Ö5, Ö8 Ö9, Ö11
	Engellilere yönelik (pozitif ayrımcılık)	Ö7
	Öğretmene şiddete yönelik yaptırımlar	Ö1,Ö2,Ö3 Ö9,Ö13
	Kazanılan tazminatların emeklilikte de yansıtılmalı	Ö14
	Yıpranma süresi verilmeli	Ö6
	Eğitim yönetici atama kriterleri net bir şekilde düzenlenmeli	Ö6, Ö8
	İdareciler genel idare sınıfına alınmalı	Ö6, Ö11
	İdarecilerin hakları iyileştirilmeli	Ö8, Ö11
	İdarecilik ayrı bir kariyer basamağı olarak düzenlenmeli	Ö6,Ö8, Ö!11
	İdarecilere atama hakkı tanınmalı	Ö6
	24 Kasım öğretmenler günü maaş ikramiyesi verilmeli	Ö4

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin öğretmenlik meslek kanununda düzenlenmesini istediği konular; sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılması, aile birliğini sağlanmasına yönelik düzenleme yapılması, öğretmenlerin ekonomik koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenleme yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Katılımcılardan okul yöneticiliği yapan öğretmenlerin okul yönetcilerine yönelik olarak genel idare sınıfına alınması okul yönetciliğinin kariyer basamağı olarak düzenlenemesi gerektiğini ve okul yöneticilerine atama hakkı tanınması gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcılara öğretmenlik meslek kanunu ile ilgili beklentilerine yönelik ikinci olarak *‘Hangi düzenlemelerin kaldırılmasını veya revize edilmesini önerirsiniz ?’’* sorusu yöneltilmiştir. Konu ile ilgili elde edilen bulgular kod ve temalar halinde Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. *Revize edilmesi gereken düzenlemelere yönelik bulgular*

Tema	Kod	
Revize edilmesi gereken düzenlemeler	Kıdem yılı 10 yılın üzerinde olan öğretmenler için mağduriyet oluşturur.	Ö1, Ö5, Ö6,Ö12, Ö14
	20 yıl üzeri kıdeme sahip öğretmenlere bir defaya mahsus uzman öğretmenlik hakkı tanınmalı	Ö12, Ö13
	Mesleki kıdem süreleri kısaltılmalı	Ö4, Ö13, Ö1

	Lisansüstü mezun olanların mesleki deneyim süresi kaldırılmalı	Ö3,Ö7, Ö13
	Başöğretmenlik için uzman öğretmenlik süresi kısaltılmalı	Ö8
	Özel öğretim kurslarında çalışılan süreler de dahil edilmeli	Ö9
	Yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenler vermeli	Ö7, Ö13
	Tezsiz yüksek lisans programına dâhil edilmeli	Ö1
	Yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenler eğitimden muaf olmalı	Ö3,Ö7, Ö13

Tablo 4'te görüldüğü gibi katılımcılar kariyer sınavına girmek için mesleki kıdem sürelerinin kısaltılması yönende düzenleme yapılmasını belirtmişlerdir. Özel öğretim kurumlarında çalışılan sürelerin bu sürelere dâhil edilmesini belirtmişlerdir. Öğretmenlere verilen eğitimlerin yüksek lisans ve doktora mezunu öğretmenelerin muaf tutulası gerektiğini ve eğitimlerin bu öğretmenler tarafından verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcılara öğretmenlik meslek kanunu ile ilgili beklentilerine yönelik ikinci olarak *''Kariyer basamakları ile ilgili yapılan düzenlemeler beklentilerinizi karşıladı mı? Hayırsa niçin?''* sorusu yöneltilmiştir. Konu ile ilgili elde edilen bulgular kod ve temalar halinde Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. *Katılımcıların beklentilerini karşılamama nedenlerine ilişkin bulgular*

Tema	Kod	
Beklentileri karşılamama nedenleri	Gerekli değil	Ö10, Ö13
	Veliler arasında ayrımcılık oluşturur	Ö7, Ö13
	Adaletsizlik oluşturur	Ö5, Ö8, Ö12
	Güvence sağlamıyor	Ö14
	Alan bazlı düzenlenmeli	Ö9, Ö3
	Kıdemli öğretmenler için mağduriyet oluşturur	Ö4
	Özlük hakları bulunmuyor	Ö6, Ö11
	Paydaş görüşü alınmadı	Ö7
	Eşitliği bozuyor	Ö1, Ö2

Tablo 5'te görüldüğü gibi katılımcıların öğretmenlik meslek kanunu düzenlemesinin öğretmenlere yönelik veliler arasında ayımcılık oluşturacağını, adaletsizlik oluşturacağını, öğretmenlere güvence sağlamadığı, düzenlemelerin paydaşların görüşleri alınmadan yapıldığı ve özlük hakları yönünden herhangi bir düzenleme olmadığını belirtmişlerdir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmaya katılan öğretmenler kanunun öğretmenler arasında adaletsizlik oluşturduğunu ve düzenlemenin kaldırılmasını belirtmişlerdir. Çalışmada lisansüstü mezunu katılımcılar kanunda yer alan lehine düzenlemelerin yetersiz olduğunu belirtirken lisans mezunu katılımcılar lisansüstü mezunu öğretmenlere yapılan lehine düzenlemelerin kaldırılmasına yönelik görüş bildirmişlerdir. Altan & Özmusul (2022) öğretmenlik meslek kanunun

düzenlemesinin paydaşları dâhil eden bir katılımcıyla hazırlanmadığını belirtmişlerdir. Nitekim çalışmada öğretmenler meslek kanununda düzenlenmesini istediği konuların başında ekonomik iyileştirme yönündeki düzenlemeler, öğretmene yönelik şiddete yaptırımlar, sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılması ve aile birliğinin sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılmasını beklemektedirler.

Öğretmenlik meslek kanununda yapılan kariyer basamakları düzenlemesinin tekrar revize edilmesi önerilmektedir. Öğretmene şiddet, ekonomik iyileştirme ve özlük haklarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmelidir. Düzenleme aşamasında daha geniş kitleyi kapsayan paydaşların görüşleri alınmalıdır.

KAYNAKLAR

Altan, M.Z., Özmusul, M. (2022). Geleceğin Türkiye'sinde öğretmen refahı: öğretmenlik meslek kanununun kayıp parçası, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi,* 4(1), *24-42.*

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.

Kanunu, Ö. M. K. (2022). Kanun Numarası 7354. *Kabul Tarihi, 14*(2),2022.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

FEN PROGRAMINDA YER ALAN KAZANIMLARIN PROGRAMDAKİ BECERİLERE GÖRE İNCELENMESİ

EXAMINATION OF THE OUTCOMES IN THE SCIENCE CURRICULUM ACCORDING TO THE SKILLS IN THE CURRICULUM

Gökhan TAŞKIN

Ph.D. Student., İnönü University, Institute of Educational Sciences, Department of Science Education.

ORCID NO: 0000-0003-1858-7084

Gökhan AKSOY

Prof. Dr., İnönü University, Faculty of Education, Department of Mathematics and Science Education.

ORCID NO: 0000-0002-2822-9419

ÖZET

Eğitim öğretim sürecinde uygulanan 2018 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı (FBDÖP) öğrencilere üç ana beceri türünü kazandırmayı hedeflemiştir. Bu beceri türleri: Bilimsel Süreç Becerileri (BSB), mühendislik tasarım becerileri (MTB) ve yaşam becerileri (YB)'dir. Programdaki kazanımların bu beceri türlerini kazandırmada ne kadar etkili olduğu ise tartışmalı bir konudur. Bu doğrultuda çalışmanın amacı FBDÖP'te yer alan kazanımların FBDÖP'te yer alan BSB, MTB ve YB'lere göre incelemektir. Araştırma 2018 FBDÖP'te yer alan 3., 4., 5, 6.,7. ve 8. sınıf kazanım ve becerileri ile sınırlıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma var olan durumu ortaya koyduğu için çalışmada betimsel analiz yapılmıştır. Elde edilen bulgularla, FBDÖP'te tüm becerilere yönelik beceriler bulunmaktdır. Ancak programda en fazla BSB'ye yönelik becerilere yer verilmiştir. Programda MTB'ye yönelik becerilerin ise oldukça az olduğu görülmektedir. Programda BSB'ye yönelik becerilerin daha çok sınıflama becerisini kazandırmaya yönelik olduğu, YB'lerin ise analitik düşünme becerilerini kazandırmaya yönelik olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre FBDÖP'teki kazanımların tüm becerileri kazandırmaya güncellemesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Beceri, Kazanım, Doküman İncelemesi

ABSTRACT

The 2018 Science Curriculum (FBDÖP) implemented in the education and training process aimed to provide students with three main types of skills. These skill types are: Science Process Skills (BSB), engineering design skills (MTB), and life skills (YB). It is a controversial issue how effective the outcomes in the curriculum are in gaining these skill types. In this direction, the aim of the study is to examine the outcomes in FBDÖP according to BSB, MTB and YBs in FBDÖP. The research includes the 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th grades in the 2018 FBDÖP and 8th grade outcomes and skills. Document analysis, one of the

qualitative research methods, was used in the study. Since the study reveals the existing situation, descriptive analysis was made in the study.With the findings obtained; there are skills for all skills in FBDÖP. However, the currıculum mostly included skills for BSB. It is seen that the skills for MTB in the program are very few. In the currıculum, it is seen that the skills for BSB are mostly aimed at gaining classification skills, while YB's are aimed at gaining analytical thinking skills. According to the results obtained, it is recommended to update the outcomes in FBDÖP to gaining all skills.

Keywords: Skill, Outcome, Document Review.

GİRİŞ

Eğtim programları bir ülkenin hedeflediği birey tipini yetiştirmede en önemli araçtır. Çünkü bireylerin yaşantsı ve bakış açısı eğitim programının felsefesine ve sosyolojisine göre şekillenmektedir. Eğitim programında kazanımlarda ülkenin ve bireyin ihityaçları dikkate alınarak program felsefesi doğrultusunda hazırlanmaktadır. İhtiyaçlar zamanla değişmektedir. Bu değişimle beraber program kazanımlarıda ihtiyaçlara göre güncellenmektedir. Nitekim 2018 Fen bilimleri Dersi Öğretim Programı (FBDÖP) incelendiğinde önceki programlara göre bir takım yenilikler içermektedir. 2018 yılında güncellenen FBDÖP'da beceri hedeflerinde önceki programlarda bulunmayan mühendislik ve tasatım becerisi eklenmiş ve alt beceri türü olarak inovatif düşünme becerisi belirtilmiştir. Dolayısıyla mevct FBDÖP programında üç ana beceri türü ve alt türleri belirtilmiştir. Mevcut programa ait beceriler ve alt türleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. *FBDÖP'da yer alan beceri ve alt beceri türleri (MEB,2018)*

Beceriler	Alt Beceriler
Bilimsel Süreç Becerileri (BSB)	➢ Gözlem yapma ➢ Ölçme ➢ Sınıflama ➢ Verileri kaydetme ➢ Hipotez kurma ➢ Verileri kullanma ➢ Model oluşturma ➢ Değişkenleri değiştirme ➢ Kontrol etme ➢ Deney yapma
Yaşam Becerileri (YB)	➢ Analitik düşünme ➢ Karar verme ➢ Yaratıcı düşünme ➢ Girişimcilik ➢ İletişim ➢ Takım Çalışma
Mühendislik ve Tasarım Becerileri (MTB)	➢ Problemlere disiplinler arası bakış ➢ Buluş ve inovasyon yapabilme ➢ Bilgi ve becerileri kullanma ➢ Ürün oluşturma ➢ Ürünlere katma değer kazadırma

Tablo 1'de görüldüğü üzere BSB, YB ve MTB' ye ait alt beceri türleri görülmektedir. FBDÖP'te belirtilen BSB'nin beceri türlerinde bireylerden beklenen beceriler şu şekildedir: gözlem yapma, ölçme, sınıflama, verileri kaydetme, hipotez kurma, verileri kullanma ve model oluşturma, kontrol etme, deney yapmadır. FBDÖP'te yer alan ikinci beceri türü ise yaşam becerisidir. Birçok yaşam beceri türü bulunmasına rağmen programda analitik düşünme, karar verme, yaratıcı düşünme, girişimcilik, iletişim, takım çalışma becerilerine yer vermiştir. FBDÖP'te yer alan üçüncü beceri türü ise MTB'dir. FBDÖP'te bu beceri türüne vurgu yapılırken problemlere disiplinler arası bakış yapma, buluş ve inovasyon yapabilme, bilgi ve becerileri kullanma, ürün oluşturma ve ürünlere katma değer kazadırma becerilerine yer vermiştir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

FBDÖP'te yer alan kazanımlar bir takım becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesine yönelik hazırlanmaktadır. FBDÖP'teki kazanımların sınıf düzeyinde hangi beceri türlerine yoğunlaştığı öğretmenlere ve program uygulayıcıları açısından önemlidir. Bu doğrultuda için çalışmanın amacı FBDÖP'te yer alan kazanımların programda yer alan BSB, MTB ve YB'ye göre incelemektir. FBDÖP'te yer alana kazanımların programın kazandırmayı hedeflediği becerileri karşıladığını ortaya koymak araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada nitel raştırma yöntemlerinden doküman incelemesi modeli kullanılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Nitel veri araştırmalarında kullanılan en önemli bilgi kaynakları dokümanlardır. Doküman incelemesi modelinde dokümanlar ek veri kaynağı olarak kullanıldığı gibi bir araştırmanın tüm veri setini oluşturabilmektedir. Araştırmada model tüm veri seti halinde kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak 2018 yılında uygulamaya konulan FBDÖP kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak kullanılan 2018 fen bilimleri dersi öğretim programına Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın web sayfasından alınmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin analizinde ilk olarak program kazanımlarına karşılık gelen FBDÖP'te yer alan beceri türleri eşleştirilmiştir. Daha sonra eşleştirilen kazanım ve beceri türleri sınıf düzeyinde tablolaştırılmıştır. Kazanımların beceriler ile eşleşrimeleri FBDÖP'teki becerilerin açıklamaları ve çalışma kapsamında literatür kısmında bulunan açıklamalara göre belirlenmiştir. Örnek veri analiz yöntemi Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. *Kazanım ve beceri türlerinin eşleştirme örneği*

Kazanım	Beceri	Alt Beceri	Açıklama
F.3.1.1.2.Dünya'nın şekliyle ilgili model hazırlar	MTB	Ürün Oluşturma	Model hazırlama

BULGULAR

FBDÖP'te yer alan mühendislik ve tasarım becerileri, yaşam becerileri ve bilimsel süreç becerilerine ilişkin bulgular tablolar ve şekiller halinde gösterilmiştir. FBDÖP'te yar alan BSB'ye yönelik kazanımların sınıf düzeyinde frekans ve yüzdeleri Tablo 3' te gösterilmiştir.

Tablo 3. FBDÖP Kazanımlarında yer alan *BSB'lerin sınıf düzeyine ilişkin bulgular*

Bilimsel Süreç Becerileri	3.Sınıf		4.Sınıf		5.Sınıf		6.Sınıf		7.Sınıf		8.Sınıf	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Gözlem Yapma	8	26.7	5	17.2	2	9.1	5	7.5	6	12.5	2	4.2
Ölçme	-	-	1	3.5	1	4.5	1	1.5	-	-	-	-
Sınıflama	8	26.7	7	24.1	1	4.5	23	34.3	3	6.25	3	6.25
Veri Kaydetme	2	6.7	5	17.2	1	4.5	14	20.9	8	16.7	5	10.4
Hipotez kurma	2	6.7	-	-	-	-	4	5.9	3	6.25	4	8.3
Verileri Kullanma	4	13.3	3	10.4	5	22.7	11	16.4	15	31.3	20	41.7
Model Oluşturma	2	6.7	1	3.5	3	13.6	3	4.5	7	14.6	4	8.3
Değişkenleri Belirleme	-	-	3	10.4	2	9.1	2	2.9	-	-	-	-
Kontrol Etme	1	3.3	-	-	2	9.1	1	1.5	3	6.25	5	10.4
Deney Yapma	3	10	4	13.8	5	22.7	3	4.5	3	6.25	3	6.25
Toplam	**30**	**100**	**29**	**100**	**22**	**100**	**67**	**100**	**48**	**100**	**48**	**100**

Tablo 3'te görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan 3. Sınıf düzeyindeki kazanımlarda en fazla gözlem yapma ve sınıflama becerilerine yönelik olduğu görülmektedir. 4. sınıf düzeyinde sınıflama becerisine, 5. Sınıf düzeyinde ise deney yapma becerisine yönelik kazanımlar bulunmaktadır. Yine 6. Sınıf düzeyindeki kazanımların sınıflama becerisini kazandırmaya yönelik kazanımlar bulunurken, 7. ve 8. sınıf düzeyindeki kazanımlar verileri kullanma becerisine yöneliktir. FBDÖP'te yar alan YB'ye yönelik kazanımların sınıf düzeyinde frekans ve yüzdeleri Tablo 4' te gösterilmiştir.

Tablo 4. *FBDÖP'te yer alan YB'lerin sınıf düzeyine ilişkin bulgular*

Yaşam Becerileri	3.Sınıf		4.Sınıf		5.Sınıf		6.Sınıf		7.Sınıf		8.Sınıf	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Analitik düşünme	7	35	14	53.9	14	70	10	47.6	17	58.6	9	34.6
Karar verme	2	10	5	19.2	6	30	7	33.3	2	6.9	8	30.8
Yaratıcı düşünme	4	10	1	3.9	-	-	1	4.8	4	13.8	8	30.8
Girişimcilik	2	10	1	3.9	-	-	-	-	-	-	-	-
İletişim	4	20	5	19.2	-	-	3	14.3	6	20.7	1	3.8
Takım Çalışma	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	**20**	**100**	**26**	**100**	**20**	**100**	**21**	**100**	**29**	**100**	**26**	**100**

Tablo 4'te görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan YB'ye yönelik kazanımların tüm sınıf düzeylerinde analitik düşünme becerilerinin kazandırılmasına yönelik olduğu görülmektedir. FBDÖP'te takım çalışma becerisini kaandırmaya yönelik sadece 3. Sınıf düzeyinde bir kazanım bulunmaktadır. FBDÖP'te yar alan MTB'ye yönelik kazanımların sınıf düzeyinde frekans ve yüzdeleri Tablo 5' te gösterilmiştir.

Tablo 5. *FBDÖP'te yer alan MTB'lerin sınıf düzeyine ilişkin bulgular*

Mühendislik ve Tasarım Becerileri	3		4		5		6		7		8	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Problemlere disiplinler arası bakış	3	30	2	14.3	1	33.3	-		-	-	1	25
Buluş ve inovasyon yapabilme	-	-	3	21.4	-	-	4	50	2	22.2	-	-
Bilgi ve becerileri kullanma	5	50	3	21.4	-	-			1	11.1	-	-
Ürün oluşturma	2	20	3	21.4	2	66.6	3	37.5	5	55.5	3	75
Ürünlere katma değer kazandırma	-	-	-	-	-	-	1	12.5	1	11.1	-	-
Toplam	**10**	**100**	**11**	**100**	**3**	**100**	**8**	**100**	**9**	**100**	**4**	**100**

Tablo 5'te görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan MTB'ye yönelik kazanımlarda tüm sınıf düzeylerinde ürün oluşturmaya yönelik kazanımların yer aldığı görülmektedir. Ancak ürünlere katma değer kazandırma becerisine yönelik kazanım 6. ve 7. Sınıf düzeylerinde birer tanedir. FBDÖP'te yar alan BSB'ye yönelik kazanımların konu alanına göre frekans ve yüzdeleri Tablo 6' da gösterilmiştir.

Tablo 6. *FBDÖP'te yer alan BSB'lerin konu alanı dağılmına ilişkin bulgular*

Bilimsel Süreç Becerileri	3		4		5		6		7		8	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Dünya ve Evren	2	9.1	5	15.6	5	25	4	6.8	9	23.7	4	7.8
Canlılar ve Yaşam	2	9.1	3	9.4	1	5	19	32.2	8	21.1	17	33.3
Fiziksel Olaylar	13	59.1	15	46.9	9	45	27	45.8	11	28.9	16	31.4
Madde ve Doğası	5	22.7	9	28.1	5	25	9	15.3	10	26.3	14	27.5
Toplam	**22**	**100**	**32**	**100**	**20**	**100**	**59**	**100**	**38**	**100**	**51**	**100**

Tablo 6'da görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan BSB'ler tüm sınıf düzeylerinde en çok fiziksel olaylar konu alanında yer alırken, en az dünya ve evren konu alanında yer almaktadır. FBDÖP'te yar alan YB'ye yönelik kazanımların konu alanına göre frekans ve yüzdeleri Tablo 7' de gösterilmiştir.

Tablo 7. *FBDÖP'te yer alan YB'lerin konu alanı dağılmına ilişkin bulgular*

Yaşam Becerileri	3		4		5		6		7		8	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Dünya ve Evren	1	3.7	4	17.4	3	16.7	2	7.7	3	8.33	-	-
Canlılar ve Yaşam	13	48.2	5	21.7	10	55.5	11	42.3	16	44.4	10	50

Fiziksel Olaylar	8	29.6	8	34.8	2	11.1	7	26.9	5	13.9	5	25
Madde ve Doğası	5	18.5	6	26.1	3	16.7	6	23.1	15	41.6	5	25
Toplam	**27**	**100**	**23**	**100**	**18**	**100**	**26**	**100**	**36**	**100**	**20**	**100**

Tablo 7'de görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan YB'ler tüm sınıf düzeylerinde en çok canlılar ve yaşam konu alanında yer alırken, en az dünya ve evren konu alanında yer almaktadır. FBDÖP'te yar alan MTB'ye yönelik kazanımların konu alanına göre frekans ve yüzdeleri Tablo 8' de gösterilmiştir.

Tablo 8. *FBDÖP'te yer alan MTB'lerin konu alanı dağılmına ilişkin bulgular*

Mühendislik ve Tasarım Becerileri	3		4		5		6		7		8	
	Kazanımlar											
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Dünya ve Evren	2	20	-	-	1	33.3	1	11.1	-	-		
Canlılar ve Yaşam	4	40	2	22.2	2	66.6	3	33.3	-	-	2	50
Fiziksel Olaylar	2	20	4	44.4	-	-	2	22.2	6	60	1	25
Madde ve Doğası	2	20	3	33.3	-	-	3	33.3	4	40	1	25
Toplam	**10**	**100**	**9**	**100**	**3**	**100**	**9**	**100**	**10**	**100**	**4**	**100**

Tablo 8'de görüldüğü gibi FBDÖP'te yer alan MTB'ye yönelik kazanımlar 3. ve 4. Sınıf düzeyinde tüm konu alanlarında bulunurken, 5. Sınıfta fiziksel olayla ve madde doğası konu alanında kazanım bulunmamaktadır. Yine 7. Sınıf dünya ve evren ve canlılar ve yaşam konu alanında kazanım bulunmamaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

FBDÖP'te en çok BSB'lerin kazandırılmasına yönelik kazanımlara yer verilmiştir. Sınıf düzeyinde en fazla 6. sınıf kazanımlarının BSB'lerin kazandırılmasına yöneliktir. Bilimsel süreç becerilerinin kazandırılmasına yönelik kazanımlar fiziksel olaylar konu alanında yoğunlaşmıştır. Programda yaşam becerilerinden en fazla analitik düşünme becerilerinin kazandırılmasına yönelik kazanımlar bulunurken, takım becerilerinin kazandırılmasına yönelik 3. sınıf düzeyinde sadece bir kazanım bulunmaktadır. En fazla yaşam becerilerinin yer aldığı konu alanı ise canlılar ve yaşamdır. Deveci, Konuş & Aydiz (2018) çalışmalarında benzer sonuçları belirtmişlerdir. FBDÖP'te MTB'lere ilk kez 2018 fen programında yer verilmiştir. Ancak program kazanımları incelendiğinde kazanımların yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Ayrıca mühendislik tasarım beceriline yönelik kazanımların ilkokul düzeyinde fazla iken ortaokul düzeyinde oldukça az olduğu görülmektedir.

MEB'in öğretim programındaki kazanımları, öğretim programında yer verdiği becerilere göre güncellemesi önerilmektedir. Programda yer alan Bilimsel süreç becerilerinin, Yaşam Becerilerinin ve Mühendislik ve Tasarım Becerilerinin alt beceri türlerinin güncellenmesi önerilmektedir. Programda mühendislik ve tasarım becerilerine yönelik daha fazla becerilerin yer alması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Deveci, I., Konuş, F. Z., & Aydiz, M. (2018). Investigation in terms of life skills of the 2018 Science Curriculum Acquisitions. *Cukurova University Faculty of Education Journal, 47*(2).

MEB. (2018b). Fen bilimleri dersi öğretim programı. Retrieved from: http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812312311937FEN%20B%C4%B0L%C4%B0MLER%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI2018.pdf

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.